

การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการปรับตัวกับเพื่อน
ของเด็กวัยรุ่นตอนปลายที่มีบทบาททางเพศแตกต่างกัน

นางสาว จันทิกา ทิมากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาจิตวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-579-350-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A COMPARATIVE STUDY OF PEER ADJUSTMENT AMONG
LATE ADOLESCENTS WITH DIFFERENT SEX ROLES

Miss Chantika Timakorn

This Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Psychology
Graduate School
Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-579-350-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการปรับตัวกับเพื่อน
ของเด็กรุ่นคอนกรีตที่มีบทบาททางเพศแตกต่างกัน
โดย นางสาว จันทิกา ทิมากร
ภาควิชา จิตวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร

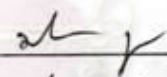

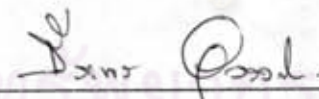
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของการ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

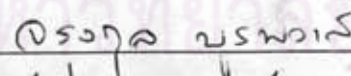

คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ดาวร วัชรากัญ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์)

อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร)

กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อีระพร อูวรรณไธ)

กรรมการ
(อาจารย์ จรุงกุล บุรพวงค์)

ฉันทิกา ทิมากร : การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถการปรับตัวกับเพื่อนของเด็กวัยรุ่นตอนปลายที่มีบทบาททางเพศแตกต่างกัน (A COMPARATIVE STUDY OF PEER ADJUSTMENT AMONG LATE ADOLESCENTS WITH DIFFERENT SEX ROLES) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ประไพพรรณ ภูมิวิมลสาร, 127 หน้า. ISBN 974-579-350-7

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความแตกต่างของความสามารถในการปรับตัวกับเพื่อนของเด็กวัยรุ่นที่มีบทบาททางเพศต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. เด็กวัยรุ่นที่มีบทบาททางเพศแตกต่างกันมีความสามารถในการปรับตัวกับเพื่อนต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001
2. เด็กวัยรุ่นเพศชายที่มีลักษณะความเป็นชายสูงอย่างเดียว (Masculine) มีความสามารถในการปรับตัวกับเพื่อนสูงกว่าเด็กวัยรุ่นเพศชายที่มีลักษณะความเป็นชายและลักษณะความเป็นหญิงสูงทั้งคู่ (Androgyny) เด็กวัยรุ่นเพศชายที่มีลักษณะความเป็นหญิงสูงอย่างเดียว (Feminine) และเด็กวัยรุ่นเพศชายที่มีลักษณะความเป็นชายและลักษณะความเป็นหญิงต่ำทั้งคู่ (Undifferentiated) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001
3. เด็กวัยรุ่นเพศชายที่มีลักษณะความเป็นชายและลักษณะความเป็นหญิงสูงทั้งคู่ (Androgyny) มีความสามารถในการปรับตัวกับเพื่อนสูงกว่าเด็กวัยรุ่นเพศหญิงที่มีลักษณะความเป็นชายสูงอย่างเดียว (Masculine) เด็กวัยรุ่นเพศหญิงที่มีลักษณะความเป็นหญิงสูงอย่างเดียว (Feminine) และเด็กวัยรุ่นเพศหญิงที่มีลักษณะความเป็นชายและลักษณะความเป็นหญิงต่ำทั้งคู่ (Undifferentiated) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001
4. เด็กวัยรุ่นที่มีลักษณะความเป็นชาย และลักษณะความเป็นหญิงต่ำทั้งคู่ (Undifferentiated) มีความสามารถในการปรับตัวกับเพื่อนต่ำที่สุด อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... จิตวิทยา .....
สาขาวิชา ..... จิตวิทยาพัฒนาการ .....
ปีการศึกษา ..... 2533 .....

ลายมือชื่อผู้ผลิต ..... สว่างใจ วัลลภ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

CHANTIKA TIMAKORN : A COMPARATIVE STUDY OF PEER ADJUSTMENT AMONG LATE ADOLESCENTS WITH DIFFERENT SEX ROLES. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF. PRAPAIPUN POOMWUTTISARN, 127 PP. ISBN 974-579-350-7

The purpose of this thesis was to compare the ability to adjust with peers of late adolescents with different sex roles.

Results of the study are as follow:

1. Adolescents with different sex roles show significant different in their ability to adjust to peers ($P < .001$)
2. Male adolescents with masculine sex roles have more ability to adjust to peers than male adolescents with androgynous sex roles, male adolescents with feminine sex roles and male adolescents with undifferentiated sex roles ($P < .001$)
3. Female adolescents with androgynous sex roles have more ability to adjust to peers than female adolescents with masculine sex roles, female adolescents with feminine sex roles and female adolescents with undifferentiated sex roles ($P < .001$)
4. Adolescents with undifferentiated sex roles show the lowest ability to adjust to peers ($P < .001$)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... จิตวิทยา
สาขาวิชา ..... จิตวิทยาพัฒนาการ
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิติต ..... สันติกร พงษ์

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... ส.พ.

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์
ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร อาจารย์ที่ปรึกษาที่กรุณาให้คำแนะนำ แนะนำแนวทาง และตรวจ
สอบแก้ไขวิทยานิพนธ์ ตลอดจนอบรมสั่งสอนและให้กำลังใจแก่ศิษย์เสมอมา ศิษย์มีความ
ซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณอาจารย์เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

กราบขอบพระคุณคณาจารย์สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ และคณาจารย์ในภาควิชา
จิตวิทยาทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ และให้ความเอาใจใส่ห่วงใยศิษย์มาโดยตลอด

ขอขอบคุณกองการมัธยมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ อาจารย์ตลอดจนนักเรียน
ที่อำนวยความสะดวก และให้ความร่วมมือในการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ พี่ๆ เพื่อน และน้องๆ สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ และจิตวิทยา การ
ศึกษาที่ให้ความช่วยเหลือ และให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์

และท้ายที่สุด ขอระลึกถึงพระคุณของคุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้ความรัก ความห่วงใย
เป็นกำลังใจ ตลอดจนมอบทุนทรัพย์ส่วนหนึ่งแก่ผู้วิจัยในการศึกษาครั้งนี้

ฉันทิกา ทิมากร

28 มีนาคม 2534

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฉ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	6
แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
สมมุติฐานในการวิจัย.....	40
ขอบเขตในการวิจัย.....	41
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	41
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	42
2. วิธีดำเนินการวิจัยและวิธีรวบรวมข้อมูล.....	43
กลุ่มตัวอย่าง.....	43
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	46
วิธีดำเนินการวิจัย.....	65
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
3. ผลการวิจัย.....	68
4. อภิปรายผลการวิจัย.....	81
5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	87
พรรณานุกรม.....	92
ภาคผนวก.....	
ภาคผนวก ก.....	100
ภาคผนวก ข.....	108
ภาคผนวก ค.....	112

ภาคผนวก ง.....	117
ภาคผนวก จ.....	119
ภาคผนวก ฉ.....	123
ประวัติผู้เขียน.....	127

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

- 1 การแปลคะแนนบทบาททางเพศ โดยอาศัยเทคนิคการแบ่งกลุ่ม
จากค่ามัธยฐานแต่ละลักษณะ
(Median - Split Technique)..... 27
- 2 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t ของ
ข้อกระทงที่กลุ่มตัวอย่างชายและหญิงรับรู้ว่าเป็นลักษณะพึงปรารถนา
สำหรับชายไทยมากกว่าหญิงไทย..... 48
- 3 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t ของ
ข้อกระทงที่กลุ่มตัวอย่างชายและหญิงรับรู้ว่าเป็นลักษณะพึงปรารถนา
สำหรับหญิงไทยมากกว่าชายไทย..... 50
4. ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t ของ
ข้อกระทงที่กลุ่มตัวอย่างชายและหญิงรับรู้ว่าเป็นลักษณะพึงปรารถนา
สำหรับชายไทยและหญิงไทยไม่แตกต่างกัน..... 52
- 5 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการประเมินความน่าพึงปรารถนา
ของข้อกระทงแสดงลักษณะความเป็นชาย (Masculine)
ข้อกระทงแสดงลักษณะความเป็นหญิง (Feminine) และ
ข้อกระทงแสดงลักษณะความเป็นกลาง (Neutral) ของ
กลุ่มตัวอย่างเพศชายและหญิง..... 55
- 6 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความน่าพึงปรารถนาของ
ลักษณะความเป็นชายและลักษณะความเป็นหญิง ของ
ชายและหญิงไทย จำแนกตามเพศของกลุ่มตัวอย่าง..... 56
- 7 การแปลผลคะแนนบทบาททางเพศ โดยอาศัยเทคนิค
การแบ่งกลุ่มจากค่ามัธยฐานของค่าเฉลี่ยคะแนนของกลุ่มตัวอย่าง... 58
8. ความสัมพันธ์ของคะแนนการปรับตัวที่กลุ่มตัวอย่างประเมินตนเอง
และเพื่อนสนิทประเมินกลุ่มตัวอย่าง..... 61
- 9 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของการปรับตัวกับเพื่อนของ
กลุ่มตัวอย่างที่มีความน่าคบหาสมาคมมากและน้อย..... 64

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
10	คะแนนความสามารถในการปรับตัวกับเพื่อนจำแนกตาม ตัวแปรเพศและบทบาททางเพศ..... 67
11	คำมัธยฐานของคะแนนบทบาททางเพศที่แสดงลักษณะ ความเป็นชาย (Masculine) และบทบาททางเพศ ที่แสดงลักษณะความเป็นหญิง (Feminine)..... 70
12	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน) ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกตามเพศ และบทบาททางเพศตามเกณฑ์ Midian - split - half..... 71
13	คำมัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน การปรับตัวกับเพื่อน จำแนกตามเพศและบทบาททางเพศ..... 72
14	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของคะแนน การปรับตัวกับเพื่อน จำแนกตามเพศและบทบาททางเพศ..... 73
15	ผลการวิเคราะห์ซิมเพิลเมนเอฟเฟค ของคะแนน การปรับตัวกับเพื่อน จำแนกตามเพศและบทบาททางเพศ..... 75
16	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคำมัชฌิมเลขคณิต ของคะแนนการปรับตัวกับเพื่อน เป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ ชะเฟ (Scheffé) ของกลุ่มตัวอย่างเพศหญิง จำแนกตามบทบาททางเพศ..... 77
17	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคำมัชฌิมเลขคณิต ของคะแนนการปรับตัวกับเพื่อน เป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ ชะเฟ (Scheffé) ของกลุ่มตัวอย่างเพศชาย จำแนกตามบทบาททางเพศ..... 79

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแนภูมิ

แนภูมิ

หน้า

- 1 การเปรียบเทียบขั้นตอนของพัฒนาการด้านบทบาททางเพศของเด็กชาย
ตามแนวทฤษฎีจิตวิเคราะห์ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมและ
ทฤษฎีพัฒนาการความคิดความเข้าใจ..... 21
- 2 รูปแบบในการสร้างแบบวัดบทบาททางเพศตามแนวคิดดั้งเดิม..... 25
- 3 ปฏิสัมพันธ์ร่วมของเพศและบทบาททางเพศต่อค่าเฉลี่ยคะแนน
การปรับตัวกับเพื่อน..... 74

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย